

ประชาธิปไตยชุมชน

คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“ลาดกระบังโมเดล” สำรวจ ตั้งรับ เฝ้าระวัง ดูแล และฟื้นฟู

ต้องยอมรับว่าสถานการณ์มหัพภาคภัยที่หลายพื้นที่กรุงเทพมหานครกำลังเผชิญอยู่ และไม่มีที่ท่าว่าจะหยุดนิ่ง เป็นสิ่งที่ไม่มีความสามารถคาดเดาได้ว่าพื้นที่ใดจะรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้จึงเป็นอีกหนึ่งที่มาของ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วม ฝั่งตะวันออก วิศวลาดกระบัง ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของผู้มีจิตอาสาในระดับปัญญาชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นำโดย ผศ.ดร.คมสัน มาลีสี รองคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในฐานะประธานศูนย์เฝ้าระวังฯ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้นำชุมชนทั้ง 61 ชุมชนใน 6 แขวงของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในการเฝ้าระวังระดับน้ำใกล้ชุมชน และการปรับตัวอยู่กับน้ำท่วมอย่างไรให้ปลอดภัย จึงเกิดแผน ลาดกระบังโมเดล “สำรวจ ตั้งรับ เฝ้าระวัง ดูแล และฟื้นฟู”

แผนการสำรวจ ทางศูนย์ฯ มีการเริ่มสำรวจเส้นทางน้ำทั้งทางเรือ

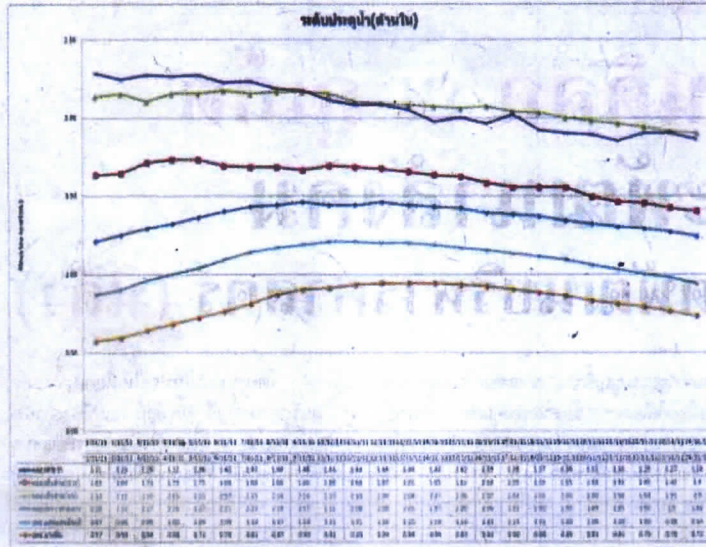
ทางบก และทางอากาศ จากพื้นที่ในเขตลาดกระบังและขยายออกไปทั่วพื้นที่ตะวันออก มีการศึกษาการเคลื่อนตัวของน้ำในขณะนั้น เพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ชุมชนต่อไป นอกจากการให้ความรู้ควบคู่ไปกับการบอกถึงสถานการณ์น้ำที่เป็นข้อเท็จจริงกับผู้นำทั้ง 61 ชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้เตรียมตัวตั้งรับได้อย่างมีสติแล้ว ยังมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างชุมชนถึงแนวทางการแก้ปัญหา

แผนการตั้งรับ จากการบริโภคข่าวสารทางสื่อต่างๆ ทำให้ชุมชนวิตกกังวลถึงปัญหาน้ำท่วม ทางทีมงานสำรวจจึงมีการจัดการประชุมขึ้นในวันที่ 17 ตุลาคม 2554 โดยมีตัวแทนชุมชนและผู้นำจากหน่วยงานต่างๆ ร่วมประชุมในครั้งนั้น ทีมงานสำรวจได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนตัวของน้ำในเขตกรุงเทพตะวันออก ซึ่งเป็นข่าวสารที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลในขณะนั้นมาแล้ว เพื่อให้ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนถ่ายทอดข่าวสารสู่ลูกบ้าน

ได้อย่างถูกต้องและมีการหารือเกี่ยวกับการที่ได้ลงพื้นที่สำรวจทางเรือ ตรวจสอบเส้นทางเดินทางของน้ำ พบว่ามีฝักตบชวา และขยะ กีดขวางเส้นทาง การเคลื่อนที่ของน้ำ ทางทีมงาน จึงได้ร่วมมือกับชุมชนขุดลอกคูคลอง ทำให้น้ำไหลได้อย่างสะดวก และทางทีมงานหมอบไฟ ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้เรื่องไฟฟ้า ไปถ่ายทอดความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชน ถึงการป้องกันความปลอดภัยจากไฟฟ้าทั้งก่อนน้ำท่วมและหลังน้ำท่วม

แผนการเฝ้าระวัง จากปริมาณน้ำในคูคลองที่ได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนชาวบ้านเกิดความวิตกกังวลทางทีมงานสำรวจจึงจัดทีมขึ้นเพิ่มทำการวัดระดับน้ำในคลองต่างๆ ที่จะทำให้เกิดน้ำท่วมบริเวณชุมชนในเขตลาดกระบัง โดยทีมงานได้ทำหมุดวัดระดับน้ำขึ้น และแจกจ่ายให้แก่ชาวบ้านที่อยู่ติดลำคลอง โดยที่ทีมงานได้ทำการติดตั้งหมุดให้และแนะนำวิธีการอ่านค่าสเกลของหมุด ทำให้ทางทีมงานสามารถเก็บข้อมูลการเพิ่มขึ้นและลดลงของระดับ

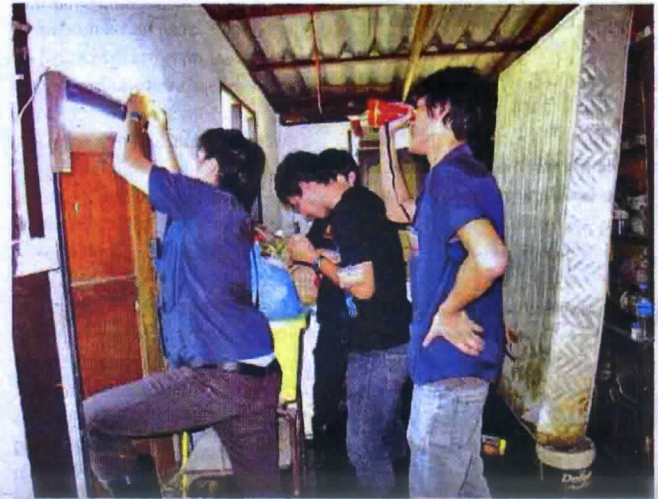
น้ำในลำคลองโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน โดยการติดต่อขอทราบระดับน้ำทุกวัน ทำให้ทางทีมงานไม่ต้องลงพื้นที่ทั้งหมดด้วยตัวเอง และนอกจากพื้นที่ที่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนแล้ว ยังมีพื้นที่คลองต่างๆที่ทางทีมงานได้ลงพื้นที่ปักหมุดวัดระดับน้ำและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งจากการเก็บข้อมูลระดับน้ำสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงการเคลื่อนตัวของน้ำในรูปแบบกราฟ และนำข้อมูลกระจายสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนต่างๆสามารถเตรียมตัวตั้งรับน้ำได้ทัน่วงทีเมื่อน้ำมา

แผนการดูแล ไม่ได้มีเพียงแต่

การลงพื้นที่สำรวจการเคลื่อนตัวของน้ำเพียงเท่านั้น ยังมีการเข้าช่วยเหลือชุมชนที่ประสบภัยน้ำท่วม ได้มีการนำถุงยังชีพ น้ำดื่ม และอาหารสด เข้าไปแจกจ่ายให้ชาวบ้านที่ประสบภัยทั้งทางบกและทางน้ำ และได้รับความร่วมมือกับ **เสบียงบุญ** รถทำอาหารเคลื่อนที่ที่สามารถเข้าถึงพื้นที่น้ำท่วมได้สูง 1 เมตร ทำให้สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ ได้มีการประกอบอาหารสดเลี้ยงชาวบ้านบริเวณนั้นและได้ให้ข้อมูลเรื่องน้ำไปด้วย

แผนการฟื้นฟู จากเหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมามีการป้องกันแล้ว ยังมี การฟื้นฟูและเยียวยาที่เป็นปัจจัยสำคัญ

ซึ่งทางทีมงานได้ส่งหน่วยหมอไฟและหมอบ้านลงสู่ชุมชนต่างๆ เพื่อดูแลในเรื่องของไฟฟ้าและการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยในเมืองต้นโดยทีมงานหมอไฟจะดูแลในเรื่องของไฟฟ้า เช่น ช่วยดูแลปลั๊กไฟ สายไฟต่างๆ ให้ความรู้ว่าการปฏิบัติตนอย่างไร ส่วนทีมงานหมอบ้านจะลงพื้นที่ช่วยเหลือชุมชนในการซ่อมแซมบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย เช่น การทาสี การซ่อมแซมประตู หน้าต่าง ในเมืองต้นและทีมงานยังได้สร้างสรรค์ชิ้นงานที่พัฒนามาจากแนวคิดของชาวบ้านในชุมชนที่มาร่วมประชุมคือเครื่องผลักดันน้ำที่มีต้นแบบโมเดลของลุงจุก ซึ่งทีมงานของเรานำแนวคิด

ของคุณลงมาพัฒนาต่อให้ชิ้นงานมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะผลักดัน
น้ำในคลองบริเวณชุมชนที่ท่วมขังลง
สู่ทะเลให้เร็วขึ้น และจึงมีแนวคิดของ
คุณณัชพล เกิดเกษม ประธานสมัชชา
สภาองค์กร ชุมชน กทม. ที่เสนอ
กิจกรรมฟื้นฟูใน 5 ประเด็น คือ

1. การบำบัดน้ำเสีย
2. การผันน้ำออกจากชุมชน
3. การจัดการสิ่งแวดล้อม ขยะ
โคลน และการทำความสะอาดชุมชน
หลังน้ำลด

4. การซ่อม สร้างชุมชน
5. ด้านเศรษฐกิจ การประกอบ
อาชีพ ■